

Το Μανιφέστο του Πίτσμπουργκ

Τον Οκτώβριο του 1883, συγκαλείται στο Πίτσμπουργκ της Πενσιλβάνιας το ιδρυτικό συνέδριο του αμερικανικού τμήματος της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων (International Working Peoples' Association). Η αμερικανική ομοσπονδία της Δ.Ε.Ε. υπήρξε η προσπάθεια συγκέντρωσης και ένωσης σε μια οργάνωση όλων των αναρχικών και κοινωνικών επαναστατών. Προϊόν αυτού του συνεδρίου ήταν και το ομώνυμο μανιφέστο.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΓΡΑΦΤΗΚΕ

Τον Οκτώβριο του 1883, συγκαλείται στο Πίτσμπουργκ της Πενσιλβάνια το ιδρυτικό συνέδριο του αμερικανικού τμήματος της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων (I.W.P.A., γνωστή και ως η Μαύρη Διεθνής) που είχε συσταθεί στο Λονδίνο το 1881. Η νέα αυτή διεθνής είχε συσταθεί από αναρχικούς σε μια προσπάθεια αναβίωσης της αντιεξουσιαστικής διεθνούς των συντρόφων του Μπακούιν (1872-1877), και η οποία είχε ως κύρια χαρακτηριστικά την πλήρη εναντίωση στην νόμιμη πολιτική δράση και στην υποστήριξη της «προπαγάνδας δια της πράξης».

Την ίδια περίοδο είχε μόλις καταφτάσει στην Αμερική και ο περιβόητος κήρυκας της επαναστατικής βίας, ο γερμανός αναρχικός Γιόχαν Μοστ. Ο Μοστ με τους πύρινους λόγους του, θα ασκήσει μεγάλη επιρροή σε όσους εργάτες είχαν απομακρυνθεί από την αυταπάτη της νόμιμης επίλυσης του «κοινωνικού ζητήματος» μέσω της κοινοβουλευτικής οδού και αναγνώριζαν την επαναστατική άμεση δράση ως μια αναπόφευκτη αναγκαιότητα. Σε αυτούς τους εργάτες ανήκαν και οι γνωστοί αναρχικοί ακιτάτορες Ώγκαστ Σπάις και Άλμπερτ Πάρσονς που λίγα χρόνια αργότερα θα καταδικάζονταν σε θάνατο δι' απαγχονισμού ως υπαίτιοι για την έκρηξη της βόμβας στην πλατεία Χεϋμάρκετ του Σικάγο. Παρόλα αυτά οι αναρχικοί του Σικάγο δεν συμμερίζονταν πλήρως την άποψη του Μόστ και των ευρωπαϊών συντρόφων, πως οι ατομικές πράξεις βίας ήταν ικανές από μόνες τους να ανάψουν το φυτίλι της επανάστασης. Πίστευαν ότι η αταξική κοινωνία θα γινόταν πραγματικότητα μέσω της συλλογικής δύναμης των οργανωμένων εργατών σε μαχητικά διεκδικητικά συνδικάτα, «ο αποτελεσματικός μοχλός για τη χειραφέτηση της εργατικής τάξης». Αυτά τα σωματεία θα ήταν «τα ζωντανά σπέρματα μιας νέας κοινωνικής τάξης που θα αντικαθιστούσε τον κόσμο της μπουρζουαζίας» ή όπως το έθετε ο Πάρσονς «οι εμβρυακές» ομάδες μιας μελλοντικής «ελεύθερης κοινωνίας». Ο συνδυασμός της αντι-πολιτικής στάσης, της βίαιης άμεσης δράσης και του επαναστατικού συνδικαλισμού, θα γίνει αυτό που αργότερα θα καθιερωθεί ως η «Ιδέα του Σικάγο».

Η αμερικανική ομοσπονδία της Δ.Ε.Ε. (I.W.P.A.) υπήρξε η προσπάθεια συγκέντρωσης και ένωσης σε μια οργάνωση όλων των αναρχικών και κοινωνικών επαναστατών και η ιδρυτική πράξη πραγματοποιήθηκε στο συνέδριο που έλαβε χώρα στο Πίτσμπουργκ από τις 12 έως τις 14 Οκτώβρη 1883· προϊόν του οποίου ήταν και το ομώνυμο μανιφέστο. Το κείμενο αυτό, γνωστό και ως η «Διακήρυξη του Πίτσμπουργκ», που υιοθετήθηκε από το συνέδριο και συντάχθηκε από τους Βίκτωρ Ντρούρου, Γιόχαν Μοστ, Άλμπερτ Πάρσονς, Γιόσεφ Ραϊφγκράμπερ και Ώγκαστ Σπάις ήταν η αποτύπωση της ιδέας του

Σικάγο στη μορφή ενός επαναστατικού προγράμματος/έκκλησης προς τους εργαζόμενους με σκοπό την κοινωνική επανάσταση.

ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ: Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας αναφέρει:

«...Αλλά όταν μια μακρά σειρά καταχρήσεων και σφετερισμών, συνεχώς με τον ίδιο σκοπό, μαρτυρά πλεκτάνη υποταγής [του λαού] κάτω από τον απόλυτο Δεσποτισμό, είναι δικαίωμά του, είναι καθήκον του, να αποτινάξει μια τέτοια κυβέρνηση και να εγκαθιδρύσει νέους φρουρούς για τη μελλοντική του ασφάλεια».

Αυτή η σκέψη του Τόμας Τζέφερσον υπήρξε η δικαιολόγηση της ένοπλης αντίστασης των προπατόρων μας, η οποία γέννησε τη Δημοκρατία· μήπως οι ανάγκες της εποχής μας δεν μας υποχρεώνουν να επαναβεβαιώσουμε την διακήρυξή τους;

Συνάδελφοι, ζητάμε να μας δώσετε την προσοχή σας για λίγο. Σας ζητούμε ειλικρινά να διαβάσετε το παρακάτω μανιφέστο, εκδιδόμενο για λογαριασμό σας, για λογαριασμό των συζύγων και των παιδιών σας, για λογαριασμό της ανθρωπότητας και της προόδου.

Η παρούσα κοινωνία μας είναι θεμελιωμένη πάνω στην εκμετάλλευση της τάξης των άκληρων από την τάξη των ιδιοκτητών. Η εκμετάλλευση αυτή είναι τέτοια ώστε οι κατέχοντες (καπιταλιστές) να αγοράζουν την εργατική δύναμη ψυχή τε και σώματι, των μη εχόντων, στην τιμή μόνο του κόστους ύπαρξης (μισθοί) και να κρατούν για τους εαυτούς τους, δηλαδή να κλέβουν, το ποσό της αξίας (προϊόντα) που υπερβαίνει αυτή την τιμή· βάσει αυτού, οι μισθοί είναι φτιαγμένοι για να αντιστοιχούν στα αναγκαία και όχι σε κέρδη για τον μισθωτό εργάτη.

Όσο οι μη κατέχουσες τάξεις είναι αναγκασμένες λόγω της ανέχειας να προσφέρουν προς πώληση την εργατική τους δύναμη στις κατέχουσες, και όσο η παρούσα παραγωγή σε μεγάλο βαθμό επιβάλλει την τεχνική ανάπτυξη με ιλιγγιώδη ταχύτητα, τόσο, από ένα συνεχώς συρρικνούμενο αριθμό εργατικού δυναμικού, παράγεται μια συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα προϊόντων! Το ίδιο και η παροχή εργατικής δύναμης, η οποία διαρκώς αυξάνεται, ενώ η ζήτηση γι' αυτήν μειώνεται. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι εργαζόμενοι ανταγωνίζονται όλο και πιο έντονα για την πώλησή τους, κάνοντας τους μισθούς να συρρικνώνονται, ή τουλάχιστον κατά μέσο όρο, να μην ξεπερνούν ποτέ το όριο που είναι αναγκαίο για την διασφάλιση της δυνατότητας εργασίας.

Παρότι μέσω αυτής της διαδικασίας οι άκληροι αποκλείονται πλήρως από την πιθανότητα εισόδου στις τάξεις των εχόντων, ακόμα και με τις πιο επίπονες προσπάθειες, οι ιδιοκτήτες, μέσω της ολοένα αυξανόμενης καταλήστευσης της εργατικής τάξης, γίνονται πλουσιότεροι μέρα με τη μέρα, χωρίς με οποιονδήποτε τρόπο να είναι οι ίδιοι παραγωγικοί.

Και εάν πότε πότε κάποιος από την τάξη των άκληρων γίνεται πλούσιος, αυτό δεν οφείλεται στην προσωπική του εργασία, αλλά στις ευκαιρίες που έχει για να κερδοσκοπήσει εις βάρος, και να απορροφήσει το προϊόν της εργασίας των άλλων.

Με τη συσσώρευση ατομικού πλούτου, η απληστία και η δύναμη των ιδιοκτητών μεγαλώνει. Χρησιμοποιούν όλα τα μέσα, ανταγωνιζόμενοι μεταξύ τους για τη ληστεία του λαού. Σε αυτό τον αγώνα, γενικά, οι μικροϊδιοκτήτες (μεσαία τάξη) καταβάλλονται, ενώ οι μεγαλοκαπιταλιστές κατεξοχήν, διογκώνουν τον πλούτο τους υπερβολικά, συγκεντρώνουν ολόκληρους κλάδους της παραγωγής, όπως του εμπορίου και των διεθνών επικοινωνιών στα χέρια τους και εξελίσσονται σε μονοπωλητές. Η αύξηση των προϊόντων, συνοδευόμενη από την ταυτόχρονη μείωση του μέσου εισοδήματος της εργαζόμενης μάζας του λαού, οδηγεί στις επονομαζόμενες “επιχειρηματικές” και “εμπορικές” κρίσεις, κατά τις οποίες η εξαθλίωση των μισθωτών εργατών οδηγείται στα άκρα.

Για παράδειγμα, η τελευταία απογραφή των Η.Π.Α. δείχνει ότι μετά την αφαίρεση του κόστους των πρώτων υλών, των τόκων, των ενοικίων, των ρίσκων κ.λ.π., η ιδιοκτητική τάξη έχει απορροφήσει - δηλαδή κλέψει - περισσότερα από τα πέντε όγδοα όλων των προϊόντων, αφήνοντας μόλις τα τρία όγδοα στους παραγωγούς. Η ιδιοκτητική τάξη, όντας μόλις το ένα δέκατο του πληθυσμού μας, και παρά την πολυτέλεια και τη σπατάλη της, είναι ανίκανη να καταναλώσει τα τεράστια “κέρδη” της, και οι παραγωγοί ανήμποροι να καταναλώσουν περισσότερα από όσα λαμβάνουν - τα τρία όγδοα - των λεγόμενων πλεονασμάτων που αναγκαστικά λαμβάνουν χώρα. Τα τρομακτικά αποτελέσματα των πανικών είναι γνωστά.

Η αυξανόμενη εξάλειψη του εργατικού δυναμικού από την παραγωγική διαδικασία, αυξάνει ετησίως το ποσοστό του πληθυσμού χωρίς ιδιοκτησία, το οποίο εξαθλιώνεται και οδηγείται στο “έγκλημα”, την περιθωριοποίηση, την πορνεία, την αυτοκτονία, την πείνα και τη γενική εξαχρείωση. Αυτό το σύστημα είναι άδικο, παρανοϊκό και δολοφονικό. Επομένως, είναι απαραίτητο να καταστραφεί εντελώς, με όλα τα μέσα και με τη μεγαλύτερη ενέργεια από την πλευρά του καθενός που υποφέρει από αυτό, και από όσους δεν θέλουν να είναι υπαίτιοι για τη συνέχιση της ύπαρξής του εξ' αιτίας της αδράνειάς τους.

Αγκιτάτσια με σκοπό την οργάνωση! Οργάνωση με σκοπό την εξέγερση. Με αυτά τα λίγα λόγια περιγράφονται τα μέσα τα οποία θα πρέπει να μεταχειριστούν οι εργαζόμενοι αν θέλουν να απαλλαγούν από τις αλυσίδες τους. Καθώς οι οικονομικές συνθήκες είναι οι ίδιες σε όλες τις χώρες του αποκαλούμενου “πολιτισμού”, καθώς οι κυβερνήσεις όλων των Μοναρχιών και Δημοκρατιών εργάζονται χέρι-χέρι ώστε να αντισταθούν σε κάθε κίνηση του σκεπτόμενου τμήματος των εργατών, και καθώς τέλος, η νίκη στην αποφασιστική μάχη των προλετάρων ενάντια στους καταπιεστές τους μπορεί

να επιτευχθεί μόνο με την ταυτόχρονη πάλη κατά μήκος ολόκληρης της αστικής (καπιταλιστικής) κοινωνίας, η διεθνής αδελφούνη των λαών, όπως εκφράζεται στην Διεθνή Ένωση Εργαζομένων (IWPA), αποτελεί μια αυτονόητη αναγκαιότητα.

Η αληθινή τάξη θα πρέπει να την αντικαταστήσει. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν όλα τα εργαλεία, η γη και τα υπόλοιπα μέσα παραγωγής, εν ολίγοις, το κεφάλαιο που παράγεται από την εργασία, θα έχει μετατραπεί σε κοινωνική ιδιοκτησία. Μόνο υπό αυτή την προϋπόθεση εξαλείφεται κάθε πιθανότητα μελλοντικής λεηλασίας ανθρώπου από άνθρωπο. Μόνο μέσω του κοινού, αδιαίρετου κεφαλαίου μπορούν όλοι να καταστούν ικανοί να απολαύσουν στην πληρότητά τους τούς καρπούς του κοινού μόχθου. Μόνο με την αδυναμία συσσώρευσης ατομικού (ιδιωτικού) κεφαλαίου μπορεί να αναγκαστεί να εργαστεί οποιοσδήποτε έχει την αξίωση να ζήσει.

Αυτή η τάξη πραγμάτων επιτρέπει στην παραγωγή να αυτορυθμιστεί ανάλογα με την ζήτηση ολόκληρου του λαού, έτσι ώστε κανείς να μην χρειάζεται να εργάζεται περισσότερο από μερικές ώρες τη μέρα, και παρόλα αυτά όλοι να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες τους. Μέσω αυτού δίνεται χρόνος και ευκαιρία στους ανθρώπους να ανοίξουν τον δρόμο προς τον υψηλότερο δυνατό πολιτισμό! Τα προνόμια της διάνοιας καταρρέουν μαζί με τα προνόμια του πλούτου και του αίματος. Στην επίτευξη ενός τέτοιου συστήματος, οι πολιτικές οργανώσεις των καπιταλιστικών τάξεων – είτε πρόκειται για Μοναρχίες, είτε για Δημοκρατίες – θέτουν φραγμούς. Αυτές οι πολιτικές δομές (Κράτη), οι οποίες ανήκουν εξ' ολοκλήρου στα χέρια των ελίτ, δεν έχουν άλλο σκοπό από την προάσπιση της παρούσας εκμεταλλευτικής τάξης.

Όλοι οι νόμοι στρέφονται εναντίον των εργαζομένων. Στο βαθμό που φαίνεται να ισχύει το αντίθετο, χρησιμεύουν από τη μια πλευρά στην τύφλωση του εργάτη, ενώ από την άλλη είναι απλώς υπεκφεύγοντες. Ακόμα και το σχολείο εξυπηρετεί μόνο το σκοπό της παροχής στους απογόνους των πλουσίων των απαραίτητων δεξιοτήτων για την διασφάλιση της ταξικής τους κυριαρχίας. Τα παιδιά των φτωχών λαμβάνουν μόλις και μετά βίας μια τυπική στοιχειώδη κατάρτιση, και αυτή, πάλι, κατευθύνεται κατά κύριο λόγο σε εκείνους τους κλάδους που τείνουν στο να παράγουν προκαταλήψεις, αλαζονεία και δουλοπρέπεια, με λίγα λόγια την αναισθησία. Η εκκλησία τέλος επιδιώκει να δημιουργήσει παντελώς ηλίθιους μέσα από τη λειτουργία και να τους κάνει να παραιτηθούν από τον επίγειο παράδεισο με την υπόσχεση μίας ανύπαρκτης Εδέμ. Ο καπιταλιστικός τύπος από την άλλη, φροντίζει για την πνευματική σύγχυση μέσα στη δημόσια ζωή. Όλοι αυτοί οι θεσμοί, μακράν του να συνδράμουν στην παιδεία των μαζών, έχουν ως σκοπό τους την διατήρηση της άγνοιας των ανθρώπων. Είναι όλοι αμοιβόμενοι και υπό την καθοδήγηση των καπιταλιστικών τάξεων. Οι εργάτες, επομένως, δεν μπορούν να αναμένουν καμία βοήθεια από κανένα καπιταλιστικό κόμμα στον αγώνα τους ενάντια στο υπάρχον σύστημα. Πρέπει να πετύχουν την απελευθέρωσή τους μέσω των δικών τους προσπαθειών. Όπως και σε παρελθούσες εποχές μια προνομιούχα τάξη ποτέ δεν παρέδωσε την τυραννία της, ούτε σήμερα μπορεί να αναμένεται ότι οι καπιταλιστές θα εγκαταλείψουν τη ηγεμονία τους χωρίς να αναγκαστούν να το κάνουν.

Εάν θα μπορούσε ποτέ να υπάρξει αμφιβολία πάνω σ' αυτό το σημείο, θα έπρεπε εδώ και πολύ καιρό να έχει διαλυθεί από τις ωμότητες τις οποίες η αστική τάξη όλων των χωρών – τόσο στην Αμερική όσο και στην Ευρώπη – συνεχώς διαπράττει, κάθε φορά που το προλεταριάτο οπουδήποτε κινείται ενεργητικά για την βελτίωση της κατάστασής του. Γίνεται συνεπώς αυτονόητο ότι η πάλη του προλεταριάτου με την αστική τάξη πρέπει να έχει ένα βίαιο, επαναστατικό χαρακτήρα.

Θα μπορούσαμε να αποδείξουμε από τα αποτελέσματα των παραδειγμάτων ότι όλες οι προσπάθειες κατά το παρελθόν για να μεταρρυθμιστεί αυτό το τερατώδες σύστημα με ειρηνικά μέσα, όπως η ψήφος, υπήρξαν μάταιες, και όλες αυτές οι προσπάθειες στο μέλλον θα είναι αναγκαστικά τέτοιες, για τους παρακάτω λόγους:

Οι πολιτικοί θεσμοί της εποχής μας είναι τα όργανα της ελίτ! Η αποστολή τους είναι η υπεράσπιση των προνομίων των αφεντικών τους! Κάθε μεταρρύθμιση προς το δικό σας συμφέρον, θα περιορίζει τα προνόμια αυτά. Σε αυτό δεν πρόκειται και δεν μπορούν να συναινέσουν, γιατί αυτό θα ήταν αυτοκτονικό από μέρους τους.

Ότι δεν θα παραιτηθούν των προνομίων τους εθελοντικά το γνωρίζουμε! Ότι δεν θα κάνουν καμία παραχώρηση σε μας επίσης το γνωρίζουμε. Εφόσον λοιπόν πρέπει να βασιστούμε στην καλοσύνη των κυρίαρχων για οποιαδήποτε αποζημίωση προς εμάς, και γνωρίζοντας ότι από αυτούς τίποτα καλό δεν μπορεί να αναμένεται, δεν απομένει παρά μία διέξοδος – η ΒΙΑ! Οι πρόγονοί μας δεν μας έχουν πεί μόνο ότι η βία ενάντια στους δυνάστες είναι δικαιολογημένη, διότι είναι το μόνο μέσο, αλλά και οι ίδιοι έχουν εφαρμόσει το πανάρχαιο παράδειγμα.

Με τη βία οι προπάτορές μας απελευθερώθηκαν από την πολιτική καταπίεση, με τη βία τα παιδιά τους θα πρέπει να απελευθερωθούν από την οικονομική σκλαβιά. «Είναι επομένως, δικαίωμά σας! Είναι καθήκον σας» λέει ο Τζέφερσον – «στα όπλα!».

Αυτό που θέλουμε να πετύχουμε, ως εκ τούτου, ξεκάθαρα και απλά:

Πρώτον: Καταστροφή της υφιστάμενης ταξικής κυριαρχίας, με όλα τα μέσα, δηλαδή, μέσω της ενεργητικής, αμείλικτης, επαναστατικής και διεθνούς δράσης.

Δεύτερον: Εγκαθίδρυση μιας ελεύθερης κοινωνίας βασισμένης στην συνεργατική οργάνωση της παραγωγής.

Τρίτον: Ελεύθερη ανταλλαγή των ισοδύναμων προϊόντων από και μεταξύ των παραγωγικών οργανισμών χωρίς το εμπόριο και την αισχροκέρδεια.

Τέταρτον: Οργάνωση της παιδείας σε κοσμική, επιστημονική και ισότιμη βάση και για τα δύο φύλα.

Πέμπτον: Ίσα δικαιώματα για όλους χωρίς διάκριση φύλου ή φυλής.

Έκτο: Διευθέτηση του συνόλου των δημόσιων υποθέσεων από τις ελεύθερες συμφωνίες μεταξύ των αυτόνομων (ανεξάρτητων) κοινοτήτων και ενώσεων, τοποθετημένων σε μια ομοσπονδιακή βάση.

Αφήστε όποιον συμφωνεί με αυτό το ιδανικό να σφίξει τα απλωμένα αδελφικά μας χέρια!

Προλετάριοι όλων των χωρών, ενωθείτε! Συνάδελφοι, το μόνο που χρειαζόμαστε για την επίτευξη αυτού του θαυμαστού σκοπού είναι ΟΡΓΑΝΩΣΗ και ΕΝΟΤΗΤΑ!

Δεν υπάρχει πλέον κανένα σημαντικό εμπόδιο για αυτή την ενότητα. Το έργο της ειρηνικής εκπαίδευσης και της επαναστατικής συνωμοσίας μπορεί κάλλιστα και οφείλει να τρέξει σε παράλληλες γραμμές.

Η μέρα της αλληλεγγύης έφτασε. Συνταχθείτε στις τάξεις μας! Αφήστε το τύμπανο να κρούσει προκλητικά τον ήχο της μάχης: «Εργάτες όλων των χωρών, ενωθείτε! Δεν έχετε να χάσετε τίποτα εκτός από τις αλυσίδες σας. Έχετε έναν κόσμο να κερδίσετε!».

Τρέμετε, καταπιεστές του κόσμου! Όχι πολύ πέρα από τη μυωπική σας όραση, ανατέλλουν τα πορφυρά και σταχτιά φώτα της ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ!